St. 229 Poštnina plačana v gotovini (Tassa pagata contanti con la posta) V Trstu, v sredo 24. septembra 1924. Posamezna številka 20 cent. Letnik XLIX

Izhaja, izvzemši ponedeljek, vsak dan ... Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi ... pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Odg. Prof. F. Perle. — Lastnik tiskarna E... Tisk tiskarne E... Naročnina znaša za mesec L 7.—, 3 mesece L 19.— ... L 32.— in celo leto L 60.— Za inozemstvo mesečno 5 lir več. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2 — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

„Izvaja se zakon...“

Nič slabega se ne godi Slovanom v novih pokrajinah. Izvaja se le zakon... Tako je rekel slavni Pisenti v Vidmu pred slovanskimi učitelji.

Tudi s sistemom občinskih komisarjev se izvaja zakon. Kaj pomeni tako izvajanje zakona za naše občine in njih finance, smo povedali na tem mestu preteklo nedeljo. Povedali smo vse, kar se je moglo in smelo reči, da se ne plane zopet po nas z očitki in obtožbami veleizdajstva, iredentizma in ščuvanja proti državi.

Tudi danes, ko hočemo zopet nastopiti proti jarmu občinskih komisarjev, se hočemo izogibati vsakih «iredentističnih poskusov». Pač pa je potrebno, da zopet opozorimo višjo oblast na nekak iredentizem, kateri v resnici obstoja med našim ljudstvom, namreč stremljenje in zahteva, da bi prišla čim prej odrešitev izpod komisarskega režima.

In glej čudo! V naši zahtevi po odpravi občinskih komisarjev in vzpostavitvi občinskih avtonomnih uprav, v kolikor jih italijanski občinski in pokrajinski zakon sploh dovoljuje, nismo osamljeni. V šestih letih nove uprave so bili taki slučaji soglasja tako redki, da se nam jih zdi vredno tu posebej omeniti. Toda že smo zašli v — pretiravanja. Množina «jih» tu ni za rabo, zakaj vsega vkup sta bila le dva taka slučaja. Eden se je pojavil pred kratkim v vprašanju omejitve nepremične lastnine v novih pokrajinah. Poleg Slovanov in Nemcev so nastopili proti tozadevnemu zakonu tudi Italijani. Drugi tak slučaj bi bil sedaj protest proti režimu občinskih komisarjev, protest, ki postaja z vsakim dnem glasnejši tudi med Italijani v starih pokrajinah.

Isto upravno zlo, ki tare naše najvažnejše in največje občine, razsaja namreč tudi v starih pokrajinah in je ena izmed najznačilnejših karakteristik sedanjega režima na polju občinske in pokrajinske uprave. Vsled tega isto nezadovoljstvo tudi v starih pokrajinah, tako da torej v našem tozadevnem «iredentizmu» nismo osamljeni.

Zloraba institucije občinskih komisarjev, katera se sedaj prakticira (zakaj občinski komisarji so predvideni v zakonu le kot izredno in skrajno sredstvo), ni le nezasluženo in nepotrebno gospodarsko breme, nekak parasitizem na škodo občinskih financ, temveč je tudi gromadna nenormalnost in upravna neskladnost, kateri se mora v interesu občin napraviti čim prej konec. Mnogo se je govorilo zadnje mesece o normalizaciji, toda le v zadnjem času so se začeli pojavljati glasovi proti nenormalnemu režimu občinskih komisarjev, dasi ne more biti nikakega dvoma, da se mora pričeti splošna normalizacija ravno z normaliziranjem občinskih in pokrajinskih uprav.

Nudi se nam udobna prilika, da podkrepimo to svojo trditev z mnenjem italijanskega politika, ki ga pač ne vodijo nikaka «iredentistična in proti državi naperjena» stremljenja. To je Filippo Meda, ki je objavil v zadnji številki politične revije «Echi e Commenti» članek pod naslovom «Un'annomalia amministrativa» (Upravna nepravilnost), v katerem dokazuje, da ima sedanji sistem občinskih komisarjev na sebi greh nezakonitosti in samovoljnosti. Člankar navaja znane člene občinskega in pokrajinskega zakona, v katerih se predvideva institucija občinskih komisarjev. Kakor smo omenili že v nedeljo, imamo dve vrsti komisarjev, kr. izredne komisarje in takoimenovane prefekturne komisarje. Prvi se imenujejo s kr. odlokom v slučaju razpustitve občinskega sveta. Tak komisar ima pravice, ki pritičejo v rednih razmerah županu in občinskemu odboru in sme upravljati občino največ šest mesecev. Prefekturni komisarji pa so dveh vrst: posebni komisarji, ki jih pošlje prefekt v občino na njen račun v slučaju, da se kak upravni posel ne more drugače opraviti, in prefekturni komisarji, katere pošlje prefekt v občino z nalogom, da prevzamejo vso občinsko upravo v svoje roke. In to v slučaju, kakor pravi občinski in pokrajinski zakon, ako občinski svet **iz kateregakoli vzroka ne more poslovati.**

G. Meda naglaša povsem umestno, da je ta določba zelo široka in da se je brezobzirno izrabljala tudi v takih slučajih, ko so bili občinski sveti nasilno razgnani ali z nevarnimi grožnjami prisiljeni dati ostavko na svoja mesta. Najzanimivejše pri prefekturnih komisarjih pa je to, da so njihove pravice večje nego pravice kr. izrednih komisarjev, dasi imenuje prve prefekt, druge pa sam kralj. Kr. izredni komisarji imajo le pravice župana in občinskega odbora, ne pa tudi pravice občinskega sveta, medtem ko imajo prefekturni komisarji tudi pravice tega poslednjega. Gosp. Meda navaja razne razsodbe prizivnih sodišč, dalje rimskega kasacijskega dvora in odločitev državnega sveta, s katerimi se občinski in pokrajinski zakon tolmači v gori označenem smislu. Prefekturni občinski komisar je z eno besedo več nego kraljevi izredni komisar, sme torej razpolagati z občinskim proračunom, odpuščati in nameščati občinske uradnike itd., ne da bi bil navezan v svojih ukrepih na odobritev s strani pokrajinskega upravnega odbora, kakor je predvideno za kr. komisarja.

Še eno zanimivost na prefekturnih komisarjih moramo omeniti. Imenovanje kr. komisarja je predvideno samo za slučaj razpusta občinskega sveta, medtem ko se imenuje prefekturni komisar poleg rednega občinskega sveta. Prefekturni komisar pride torej v občino kot nekak uraden župan, ki opravlja delo župana in občinskega sveta, ki ... kateregakoli vzroka ne more poslovati». ... tudi v tem pogledu so pravice prefekturnega komisarja večje nego kr. komisarja, zakaj prefekturni komisarji so se imenovali tudi v občine, kjer so bili občinski sveti razpuščeni in kamor spada kr. komisar. Ne samo to, temveč so bili tudi slučaji, da so se poslali v občine prefekturni komisarji za naslednike kr. komisarjev, ko je tem poslednjim potekel zakoniti rok (največ šest mesecev).

Filippo Meda zaključuje:

«Ves ta anomalni sistem, ki ima v korenu hibo nezakonitosti in samovoljnosti in je v nasprotju s temeljnim duhom naših upravnih institucij, se upravičuje, češ da je treba držati krajevne uprave v tiru in odpomoči strankarskim borbam, iz katerih se porajajo največkrat občinski sveti in odbori, ki so brez oblasti, brez sposobnosti, usužnjeni strankam itd. **Resnica pa je ta, da ustrezata raba in zloraba prefekturnih komisarjev le prevečkrat samo političnim obzirom: občinam se hoče na ta način vsiliti smernice, ki so drugačne nego tiste, ki so jih začrtali volilci.**»

Tako se torej izvaja zakon in mi ne trdimo, da se ne «izvaja». Naj le tudi tu ponovimo mnenje, da je za ljudi, ki stojijo na nogah, pravo tisto izvajanje zakonov, ki zadovoljuje vsaj večino prizadetega prebivalstva. Raba in zloraba — da govorimo z g. Meda — občinskih komisarjev v naših krajih pa sta ustvarili tako razpoloženje, da bi moral biti naš zaključek še povsem drugačen, nego ga je zapisal g. Meda k svojemu članku, ako bi hoteli biti tolmači tega razpoloženja.

Iz razniih razumljivih razlogov pa prepuščamo odgovor na tako «izvajanje zakona» volilcem naših občin ob prihodnjih občinskih volitvah.

Za sklenitev trgovske pogodbe med Italijo in Nemčijo

Poslanec Olivetti pripravlja teren

RIM, 23. Pred nekaj dnevi je odšel v Nemčijo poslanec Olivetti, glavni tajnik združenja italijanskih industrijalcev, da pripravi vse potrebno za pogajanja, ki se bodo v najkrajšem času vršila med Rimom in Berlinom za sklenitev trajne trgovske pogodbe. Sploh skušajo v zadnjem času vse evropske velesile priti do stalnih trgovskih pogodb z Nemčijo. Takoj po zadnjem sporazumu v Londonu so se razširile novice, da se kmalu pričnejo pogajanja med Francijo in Nemčijo, ki naj bi dovedla do sklenitve trgovske pogodbe. Vest je vzbudila v Londonu veliko vznemirjenje; industrijalci so se zbali konkurence in so pritisnili na vlado, dokler ni dosegla, da se tudi med angleško in nemško vlado pričnejo pogajanja.

Dosedaj je obstojala med Italijo in Nemčijo trgovska pogodba, ki se mora vsakih 9 mesecev obnoviti. On. Olivetti, ki se sedaj nahaja v Frankfurtu, bo skušal doseči, da bi se nova pogodba sklenila že tekom tega leta. Italija bo predvsem gledala, da doseže olajšave za izvoz v Nemčijo nekaterih industrijskih izdelkov, kakor avtomobilov in tkanin.

Kinematografi in tiskovna svoboda

RIM, 23. Pred nekaj dnevi je znani italijanski komediograf Luigi Pirandello prosil in seveda tudi prejel izkaznico fašistovske stranke. Fašistovsko glasilo «Impero» se je zanimalo za razloge, ki so dovedli odličnega umetnika do tega važnega koraka. Luigi Pirandello je rad pojasnil vso zadevo in današnji «Impero» prinaša razgovor svojega urednika s Pirandellom. Komediograf pravi, da mu ni ugajal nastop opozicije po Matteottijevem umoru, še manj pa nastop nekaterih pisateljev in pesnikov, ki mislijo, da bodo s svojo gobezdavostjo rešili domovino prej kakor z delom. Sedanji položaj je Pirandello tako-le označil: «na eni strani stranka, ki ima med aktivnimi postavkami dejstva, na drugi strani pa mešanica oseb, ki skušajo umiciti ta dejstva z besedami.»

Toda Pirandello je šel še dalje in je hotel pokazati, da se razume tudi na časnikarstvo. Uredniku lista «Impero» je med vrsticami rekel, da bi bilo treba zadušiti vse nasprotno časopisje in pa tudi parlament; druge državne ustanove pa bi bilo treba prikrojiti modernim zahtevam. (Ah da, Mussolini in tudi Farinacci sam sta že skoraj podlegla v boju za reformo ustave; treba je bilo, da posežejo v ta boj tudi komediografi, da tako prinesejo tudi v politično «teater» novih sil in tudi... besed. Prip. ur.)

Konferenca držav srednje in severne Evrope

BENETKE, 23. Jutri se otvori v palači tukajšnjega železniškega ravnateljstva važna konferenca zastopnikov železniških uprav Avstrije, Čehoslovaške, Jugoslavije, Nemčije, Švice, Norveške, Švedske in Danske ter delegatov mesta Benetke in ministrstva za promet. Na tej konferenci se bo predvsem razpravljalo o pomorskem prometu beneške luke in o direktnih italijansko-nemških tarifih čez Brenner. Sklenili se bodo tudi dogovori za olajšave na železnicah za blago, ki bo šlo skozi Benetke v ali iz omenjenih držav, kakor tudi za splošni promet iz Italije v države severne Evrope. Ta konferenca se bo zaključila 27. t. m.

Farinacci se bo dvobojeval s princem

RIM, 23. On. Farinacci se zelo rad dvobojuje; morda hoče s tem pokazati, da ni bojevit samo v svoji «Cremoni Nuovi». Včeraj je poslal princu Valerio Pignatelli sekundante on. Barnaba in Igliosi.

Radićevci zahtevajo volitve

Definitiven sporazum med radićevci in vladnimi skupinami šele po volitvah
Nastas Petrović v Zagrebu

BEOGRAD, 23. (Izv.) Radićeva odposlanca, dr. Maček in Predavec, ki sta pretekli teden odpotovala v Zagreb, sta obljubila, da se že prve dni tega tedna vrneta v Beograd z določenimi navodili Radića, nakar naj bi se sklenil končnoveljavni sporazum. Toda poslancev še vedno ni. Vlada pa želi, da bi prišlo čimpreje do sporazuma, medtem ko je Radić mnenja, da vsa zadeva se ne da tako hitro rešiti in da bo mogoče doseči končnoveljavni sporazum šele po volitvah, ki naj bi jih vodila sedanja vlada. Ravno tako se je izrazil dr. Maček na zborovanju HRSS v Belovaru.

Vladi se za sporazum zelo mudi in je odposlala v Zagreb notranjega ministra Nastasa Petrovića, ki je odpotoval sinoči. Uspeh sestanka med Radićem in Petrovićem še ni znan.

Zanimiva seja finančnega odbora

BEOGRAD, 23. (Izv.) Danes se je vršila seja finančnega odbora, na kateri so razpravljali o zakonskem načrtu, ki se tiče draginjskih doklad upokojencev. Razprava je bila izredno živahna, še posebno, ker ima opozicija v odboru večino. Najprej je govoril v imenu opozicije Vlajko Kocić, ki je izjavil, da bo opozicija v glavnem glasovala za načrt; v imenu vlade je nastopil finančni minister Spaho, za vladno večino pa Voja Veljković. Mnenje radikalcev in samostojnih demokratov sta zastopala Svetan Popović in Momčilo Jevković, ki sta se izjavila proti temu, da bi mesta kakor Beograd, Zemun, Sarajevo, Ljubljana, Zagreb in Skoplje prišla v I. draginjski razred. Radi tega je predlog vlade propadel in ostalo je pri starem. Radikalci so sklenili, da bodo zakonski načrt podpisali, a le, ako stopi novi zakon v veljavo že 1. aprila in ne 1. maja.

Zborovanje HRSS v Belovaru

ZAGREB, 23. Na zborovanju HRSS, ki se je vršilo v Belovaru, je govoril dr. Maček, mesto Radića, ki je bil baje zadržan. Dr. Maček je izjavil, da so Hrvati za sporazum s Srbi; toda pred sklepanjem sporazuma se morajo vršiti volitve pod sedanjo vlado.

Nemčija na razpotju

Pred sklepanjem o vstopu v Društvo narodov

BERLIN, 23. Nemška vlada je pred kratkim stavila angleški vladi nekatera vprašanja glede sprejema Nemčije v Društvo narodov, ter tudi s Francijo pričela tozadevna diplomatska pogajanja. Kakor se doznava, je angleški poslanik včeraj dobil odgovor od svoje vlade na to vprašanje, in sicer v obliki instrukcij. Smoči je angleški poslanik Lord Aberdon obvestil zunanjega ministra dr. Stresemanna o vsebini angleškega odgovora.

Danes se vrne državni kancler dr. Marx v Berlin, nakar se bo takoj vršila seja ministrskega sveta, na kateri se bo končnoveljavno odločilo o vstopu Nemčije v Društvo narodov. Vsa javnost s silno napetostjo pričakuje dogodkov jutrišnjega dne, ki lahko rodijo usodne posledice ne le za nemško, ampak tudi za vso evropsko politiko.

ŽENEVA, 22. Iz krogov Društva narodov se doznava, da je nemška vlada stopila v direktna pogajanja s francoskim kabinetom glede vstopa Nemčije v Društvo narodov. Odgovor francoske vlade se pričakuje v Berlinu do najkasneje v torek zvečer. Izgleda, da je končnoveljavna odločitev Nemčije v tem vprašanju odvisna od odgovora francoskega kabineta.

Nemška vlada za vstop v Društvo narodov

BERLIN, 23. Wolfov dopisni urad poroča: Ministrski svet se je sestal danes pod predsedstvom predsednika republike Eberta ter se soglasno izrekel za vstop Nemčije v Društvo narodov. Seveda hoče pri tem Nemčija nastopiti kot velevlast ter zahteva kot taka enake pravice kakor jih v Društvu uživajo druge velesile.

Bivši maršal Kövesz umrl

DUNAJ, 23. Tu je umrl bivši maršal Kövesz, ki je bil eden izmed glavnih poveljnikov avstrijskih čet v svetovni vojni. (Stefani.)

Mavricij Conradi obsojen na enomesečni zapor

ŽENEVA, 23. Mavricij Conradi, ki je znan po svojem atentatu na bivšega načelnika sovjetske trgovske misije v Rimu Vorovskega, je bil obsojen na enomesečni zapor, ker je pred 8 dnevi v vinjenem stanju grozil s samokresom plesalki v nekem nočnem shajališču.

Španci se ne pogajajo z maroškimi uporniki

MADRID, 23. Poročilo agencije Fabra zanika vesti o pretveznih mirovnih pogajanjih med špansko vlado in poveljnikom upornikov Abd El Krimom. Španska vlada ne more in tudi noče se pogajati z Abd El Krimom ali s kakim sličnim voditeljem upornikov.

Kitajsko bojišče

Japonska podpira diktatorja Ciang Tso Lina

LONDON, 23. Listi dobivajo iz Tokia, da je japonska vlada dovolila diktatorju Ciang Tso Linu uporabo mandžurskih železnic v svrho prevažanja čet.

PEKING, 23. Vse kaže, da bo prišlo med Mu Lei Fouom in Ciang Tso Linom v kratkem do odločilne bitke. Vlada province Onansi je mobilizirala dve brigadi proti Ciang Tso Linu.

LONDON, 23. Listi objavljajo poročilo iz Tien Tsina, ki pravi, da so divizije Mandcuejeve vojske po enajsturnem srditem boju popolnoma porazile številne brigade Ou Pei Fujeve armade. Na strani poslednjega je mnogo mrtvih.

Novi oficirji rdeče vojske

MOSKVA, 23. Sovjetski listi posvečajo v zadnjem času veliko pažnjo zaključnim izpitom na rdeči akademiji generalnega štaba, koje absolventi se nazivajo «rdeči maršali». Poslednjemu četrtemu zaključnemu izpitu na tej akademiji se je podvrglo 116 novih oficirjev za generalni štab. S temi absolventi razpolaga le vseruski sovjetski revolucijonarni sovjet. Po položenih izpitih na rdeči akademiji so se vršile mnoge svečanosti. Sovjetski tisk se bavi posebno z narodnostjo teh novih absolventov. Konstatira, da so mnogi izmed njih po svojem rojstvu iz daljnega ruskega azijskega vzhoda. V političnih krogih Rusije se pripisuje temu dejstvu velik pomen, ker pripadniki azijskih gubernij niso mogli za časa carskega režima nikdar doseči višjih oficirskih mest. Med novimi oficirji rdečega generalnega štaba je tudi mnogo Židov. Po političnem naziranju pripada 95% novih oficirjev komunistični stranki, a ostalih 5% so stari bojevniki iz rdeče armade, ki so skoro vsi odlikovani z redom rdeče zastave.

DNEVNE VESTI

Starišem šoloobveznih otrok prvega in drugega ljudskošolskega razreda!

Na razna povpraševanja in v svrho boljšega informiranja prilagamo spodaj ponovno obrazec za prijave k pouku materinščine v dodatnih urah.

Gentilejeva reforma v svojem četrtem členu pravi: Učni jezik je v vseh šolah državni jezik, t. j. italijanski. — Iz prakse vemo, da nam je ta reforma vzela lani prvi razred, a letos nam vzame drugi razred. Akcija naših starišev se torej omejuje **le na ta dva razreda** in nobeno vodstvo vam ne more zavrniti te prijave.

Alla Direzione
Vodstvu
della Scuola Elementare
ljudske šole
in . . . . . .
v . . . . . .

Il (la sottoscritt . . .
Podpisan . . .
quale padre, madre, tut . . . . . ., abitante a . . . . . No. . . .
oče, mati, varuh . . . . . ., stanujoč . . .
v . . . . . štev. . . .
prenota a sensi dell'art. 4 del R. D. No. 2185, dd. 1 ottobre 1923
prijavlja v smislu kr. zakona, št. 2185, člen 4, z dne 1. oktobra 1923
. . . . . .
per l'insegnamento della lingua slovena (croata) nelle ore aggiunte.
k pouku slovenskega (hrvatskega) jezika v dodatnih urah.
. . . . . li . . . . . 1924.
. . . . . dne . . . . . 1924.
Firma:
Podpis:

Stariši! Ali Vam je treba še dopovedovati potrebo tega koraka, ki ga morate napraviti? Ali Vas bi ne bilo lahko do groba sram, če bi se ne zavedali Vaše svete dolžnosti? Mislimo in prepričani smo, da bi bilo vsako priporočanje odveč in da so naši stariši svesti si svoje naloge in gotovo prijavijo svoje otroke h pouku slovenskega oziroma hrvatskega jezika v dodatnih urah.

Novi tiskovni zakon

Kljub precej hudi vročini je vladalo v zadnjem času zelo živahno življenje na Montecitoriju. Politična kriza, ki jo preživlja država od Matteottijevega umora dalje, pač zahteva prisotnost mnogih poslancev v Rimu. Zdi se, da je napetost med opozicijskimi strankami in fašisti dosegla višek one dneve po umoru fašistovskega poslanca Casalinija. Mussolini je moral tedaj zastaviti vse sile, da je lahko brzdal razpaljene fašistovske duhove; na drugi strani pa je toliko večji krik zagnalo fašistovsko časopisje, ki je skoraj udušilo dokaj umerjeno pisanje opozicijskih listov. Sledil je še pomirjevalni Mussolinijev govor v Rimu, ki je vsaj trenutno ošibil napadalno moč opozicije in napetost je deloma polegla. Mussolini je lahko prav mirno odpotoval v Vicenco in v Asiago. Sledilo mu bo brškone tudi več drugih ministrov, ki bodo odpotovali na kratek odmor k svojim družinam. Tudi poslanci so jeli v večjem številu zapuščati Rim; obetajo se torej kratke politične počitnice, ki prihajajo morda nekoliko pozno. Nič zato, saj je tudi poletje pozno.

Glasovi o sklicanju zbornice so zaenkrat potihnili. Vendar pa ni na videz nikakega razloga, da bi se sklicanje zbornice zopet odneslo. Zbornica se bo predvsem bavila z novim tiskovnim zakonom; v gotovih političnih krogih trdijo celo, da bo ta zakonski načrt prej predložen senatu kakor zbornici. Načrt sta izdelala pravosodni minister on. Oviglio in notranji minister on. Federzoni. O novem zakonu pravijo, da bo vzel prefektom sedanjo neomajano oblast nad listi in da jo bo zopet izročil sodnijskemu oblastvu. V smislu novega zakona bodo za vsebino rokopisov, ki jih odgovorni urednik ni pregledal, odgovorni posamezni uredniki.

Italijansko-jugoslovenska konferenca v Benetkah

Dne 1. oktobra se bodo začela v Benetkah med Jugoslavijo in Italijo pogajanja za rešitev še onih vprašanj, ki niso dobila mesta v dogovorih, sklenjenih v tem poletju med vladama v Rimu in Beogradu. Na programu te konference je vprašanje režima na novih ozemljih, ureditev zasebnih dolgov in rekvizicij, razdelitev arhivov in poročil med sodnimi in policijskimi oblastvi obmejnih občin, vprašanje občinskih premoženj na jugoslovenskem ozemlju, vprašanje državljanstva in opcij, vprašanje narodnih manjšin, pokojnine državnih uradnikov, socijalna zavarovanja, hranilnice itd.

Brzojavna služba na pošti v Klani. Poštni in brzojavni komisarijat za Julijsko Krajino javlja, da bo 1. oktobra t. l. vzpostavljena brzojavna služba na poštnem uradu v Klani.
ad dom

Iz urada Pol. dr. „Edinost“ v Trstu

Radi preobilice dela in zato, da se reši mnogoštevilne akte, bo urad do 30. tega meseca za stranke v popoldanskih urah zaprt.

Prosimo zato vse, ki želijo govoriti v tajništvu, naj se zglasijo v uradu predpoldne med 9.—13. uro.

Tajništvo pol. dr. «Edinost»
v Trstu.

* * *

Naša politična organizacija pripravlja gradivo za obširno spomenico, ki se ima poslati ministrskemu predsedniku Mussoliniju, glede vseh pritožb z ozirom na krivice, ki jih je utrpelo naše ljudstvo v zadnjih letih na narodnem, šolskem, gospodarskem in kulturnem polju.

Pozivljamo radi tega, da nam vsi oni, ki imajo gradivo in tudi tako v posameznih osebnih in zasebnih zadevah, da nam isto dopošljejo do 30. t. m. v pisarno političnega društva «Edinost» v Trstu, via S. Francesco, 20, I.

Prijave naj bodo strogo objektivne, brez vsake primesi nedokazljivih dejstev; v splošnem interesu je torej, da se vsi odzovejo.

GLASBENO-DRAMATIČNI VEČER PRI SV. JAKOBU.

In vendar je res, da bo pripeljal g. prof. Ivančič svoje najboljše učence na šentjakobski oder in bo «Glasbena Matica» zastopana na glasbenem večeru šentjakobske podružnice «Šol. dr.» dne 5. oktobra t. l.; nadalje je tudi res, da bodo naše gospodične proizvajale težke klavirske točke, da bo g. Marij Sila skupno z g. A. Širokom podal odlomek iz «Hlapca Jerneja», da bo mladinsko društvo «Prosveta» po svojih najboljših močeh podalo «Masko satana» ter da bosta pela odlična solista nekaj krasnih solospevov. Vse se pridno pripravlja in šentjakobska podružnica «Šol. dr.» hoče imeti v nedeljo dne 5. oktobra t. l. lep večer, seveda brez — plesa, s čimer pa še ni rečeno, da ne pridejo neutrudljive plesalke in plesalci k Sv. Jakobu. Vsi torej pridejo in Ti boš manjkal?

Zrakoplovni spor Sv. Jakob v Trstu. Naznanja se cenjenim sportnikom, da se bo vršila seja — oziroma obravnava — o zadnjem poletu v petek dne 26. t. m. ob 20.30 v gostilni «Pri Vijolicah». Ker bo seja zelo važna in zanimiva, se prosijo sportniki, da se je gotovo udeleže, drugače jim sodnik naloži 50 lir globe. — Vabljeni so posebej gg. M. Be., A. M., A. Sos., I. Ra., I. Na., F. in A. Re. Gospoda predsednik in tajnika S. D. — Sv. Jakob sta izvoljena za sodnika in ne smeta manjkati.

Zahvala. Koncert Zvezinega zbora, ki se je vršil 21. t. m. pod okriljem društev «Venca» in «Zvezde» iz Kozine in Herpelj, je uspel proti vsemu pričakovanju. Zaslugo na tem imata imenovani društvi, ki sta koncert otvorili z lepo Nedvedovo «Serenado», ter godba, ki je sodelovala. Vodstvo Zveze se tem potom iskreno zahvaljuje društvenima odboroma kakor tudi vsem sodelujočim za prijazni sprejem in za vso podporo, ki jo je bil deležen učiteljski zbor v gostoljubnih Herpeljah — Kozini.

Šola «Glasbene Matice». Vpisovanje v šolo «Glasbene Matice» se bo vršilo jutri, v petek in v soboto od 10. do 12. in od 16. do 19. ure v ulici Torre bianca št. 39. I. nad. (levo). — Vodstvo.

Iv. Cankarjevo «Pohujšanje v dol. Šentflorjanski. V nedeljo, dne 28. t. m. ob 8. zvečer priredi Čitalnica pri Sv. Jakobu imenitno Cankarjevo farso, ki doživlja povsod, kjer jo igrajo, krasne uspehe.

V glavni vlogi bo gostoval g. Terčič, član ljubljanskega gledišča, ki je prevzel tudi režijo igre.

Slabi izgledi za gledališke skupine v Turčiji. Tukajšnja kr. kvestura javlja, da so nekatere italijanske gledališke družbe, ki so se pred kratkim podale v Carigrad v upanju, da bodo mnogo zaslužile, bile bridko razočarane, tako da so se po poročilu tamkajšnjega italijanskega poslaništva — morale obrniti do poslaništva in tamkajšnje italijanske naselbine s prošnjo za podporo, ki bi jim omogočila, da se lahko vrnejo v domovino.

Da se slične neprilike ne bodo dogajale — pravi dalje obvestilo kr. kvesture — ker povzročajo prizadetim mnogo trpljenja in zmanjšujejo v inozemstvu ugled italijanske umetnosti, smatra italijanska vlada za potrebno opozoriti vse italijanske gledališke družbe, ki bi se hotele podati v Turčijo, na dejstvo, da se nahaja ta dežela v težki krizi in da dotične družbe vsled tega ne morejo računati na povoljen sprejem.

Društvene vesti

Slov. akad. fer. dr. «Balkan». XXVIII. redni občni zbor, ki se je imel vršiti 19. t. m., se bo vršil v nedeljo, t. j. 28. t. m. ob 10. uri zjutraj z neizpremenjenim dnevnim redom. — Odbor.

D. K. N. Tommaseo — Trst. Danes točno ob 16. uri se vrši izredna odborova seja. Udeležba vseh odbornikov obvezna. — Predsednik.

Žensko dobrodelno udruženje» ima danes pop. ob 5. uri odborovo sejo v svojih prostorih. Odbornice so naprošene, da se seje udeleže polnoštevilno, posebno vse načelnice odsekov!! — Predsednica.

Dramatični klub visokošolcev priredi v nedeljo, dne 28. t. m. na Kontovelu Tučičevo dramo «Golgota». K obilni udeležbi vabi omenjeni klub.

Iz tržaškega življenja

Hotela je umreti, ker jo je dragi zapustil. Sinoči okoli 20. ure so štirje vojaki, ki so se sprehajali na pomolu Bersaglieri, zapazili mlado žensko, ki je očividno zelo razburjena hodila sem ter tja po nabrežju. Nenadoma je neznanka vzela iz ročne torbice stekleničico ter jo nastavila k ustom; nato je hitela k bregu, menda z namenom, da bi skočila v vodo. Toda vojaki so urno priskočili ter ji preprečili obupno nakano. Nenavadni prizor je privabil na lice mesta mnogo ljudi, med njimi tudi dva orožnika, ki sta obvestila o dogodku rešilno postajo. Predno pa je dospel na lice mesta zdravnik, je bila ženska z nekim javnim avtomobilom prepeljana v mestno bolnišnico, kjer je zdravnik ugotovil, da se je neznanka zastrupila z jodovo tinkturo. Potem ko so ji izprali želodec, se je neznanka izkazala za 20-letno sobarico Lucijo Grosso, rodom iz kraja Villa Santina pri Vidmu. Deklica je izjavila, da je hotela umreti, ker jo je zapustil njen ljubimec, s katerim se je seznanila, ko je služila pri neki družini v našem mestu.

Stanje zastrupljenke ni opasno.

Avtomobil v plamenu. Preteklo noč okoli 23. ure se je občinstvu, ki se je naslajalo ob zvokih godbe pred kavarno «Miramar», nudil nenavaden prizor. Na cesti med javnima vrtoma na trgu Libertà se je nenadoma vnel nek avtomobil; hipoma je bil ves prednji del avtomobila v plamenu in grozila je nevarnost, da se vname rezervoar za bencin. Šofer je z veliko prisotnostjo duha pokril goreči del avtomobila s plahto in na ta način udušil ogenj. Avtomobil je ostal precej poškodovan.

Poskušen samomor. Včeraj popoldne okoli 14. ure si je 26-letni uradnik Bruno Mandler, stanujoč v ulici N. Machiavelli št. 20, pognal v svojem stanovanju z revolverjem kroglo v prsa. Nesrečni mladenič je dobil prvo pomoč od zdravnika rešilne postaje, nato je bil prepeljan v nevarnem stanju v mestno bolnišnico. Vzrok njegovega obupnega čina ni znan.

Pazite na otroke! 4-letna Angelina Fanelli, stanujoča v ulici Media št. 9, se je sinoči nahajala pri neki sosedi, kjer se je igrala pri mizi. Nesreča je hotela, da je pri igri prevrnila svetilko; petrolej se je razlil in vnel z velikim plamenom, ki je otroku vžgal obleko. K sreči so navzočni ljudje hitro strgali z deklice gorečo obleko, a kljub temu je mala Angelina zadobila hude opekline po levem stegnu in po levi roki. Mati je nesla ubogega otroka v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v precej nevarnem stanju.

Avtomobilska nesreča pri Sežani. Včeraj okoli poldne se je pripetila na glavni cesti pri Sežani huda avtomobilska nezgoda, ki bi bila skoro imela tragične posledice. Večja skupina bivših bojevnikov, doma iz kraja Oriago di Mira pri Benetkah, se je vračala s tovornim avtomobilom iz Postojne, kjer je obiskala tamošnjo jamo. Nedaleč od Sežane je avtomobil, ki je vozil z veliko brzino zadel ob obcestni kamen ter se vsled silnega sunka prevrnil. Izletniki so popadali na cesto, a k sreči so ostali skoro vsi nepoškodovani; le 59-letni pek Anton Viatto je padel tako nesrečno, da si je zlomil levo roko ter zadobil več drugih hudih poškodb na raznih delih telesa. Viatto in nekateri drugi tovariši, ki so zadobili le neznatne praske, so bili prepeljani z drugim avtomobilom v tukajšnjo bolnišnico, kjer so dobili potrebno pomoč. Viatto je bil sprejet v kirurgični oddelek. Okreval bo v 6 tednih, če ne nastopijo kake komplikacije.

Bodljivi vol. Težak Fran Fischer, star 46 let, stanujoč na Greti št. 6, je včeraj popoldne delal pred javnimi skladišči v prosti luki V. E. III. Pri svojem delu se je mož približal volu, ki je premikal železniške vozove pred skladišči. Volu se menda ni zdelo prav, da mu mož hodi na pot; dregnil je Fischerja s tako silo z rogom v prsa, da mu je zlomil dve rebri; poleg tega je mož zadobil še veliko bunko na levi strani prs. Na lice mesta poklicani zdravnik rešilne postaje je podal ubogemu možu prvo pomoč, nato ga je dal prepeljati v mestno bolnišnico.

POROTNO SODIŠČE

Stara afera in politika

Obtoženec — oproščen.

Včeraj dopoldne ob 9. uri se je nadaljevala razprava proti Josipu Devide.

Govor državnega pravdnika.

Točno ob 9. uri je predsednik sodnega dvora otvoril razpravo ter je dal nato besedo državnemu pravdniku cav. Maretti-ju.

Zastopnik postave se je obrnil proti porotnikom ter začel svoj govor: Gospod predsednik in gospodje porotniki! Pred seboj imamo slučaj, ki je zelo priprost. V gostilni Lisjaka v Rojanu so bili zbrani pivci ter se pogovarjali o svojih stvareh. Pa je prišel med nje obtoženec Devide in oni so bili tako prijazni, da so mu ponudili stol, da je lahko sedel. Nenadoma pa se je on spričkal s Kozlerjem ter mu vrgel z vso silo kozarec v glavo. Ubogi Kozler je dobil pri tem težke poškodbe nad levim očesom in ne bo tako nikoli več imel dobrega vida. Obtoženec je vse priznal, kar je storil. Pri prvem zaslišanju v preiskavi je izjavil, da je zato ranil Kozlerja, ker je s sovražnim nasmehom govoril o onem pretepu, ki se je bil vršil pred desetimi ali štirinajstimi leti. Včeraj, po štirih letih pa se je prvič slišalo iz njegovih ust, da so se zbirali v Lisjakovi gostilni gotovi elementi, ki so gojili proti njemu veliko sovraštvo, ker da je bil Italijan. Nadalje je tudi pripomnil, da je ranil Kozlerja edinole radi tega, ker da mu je bil rekel, da je Italijan in da bo kmalu šel. Te besede bi imele velik pomen in veliko važnost, če bi ne mogli misliti, da si je obtoženec izbral to okolščino, da bi si s tem olajšal položaj. Vse priče, od prve do zadnje, so izpovedale, kako sta se obtoženec in Kozler prepirala o onem starem pretepu; da bi se pa prepirala radi politike, tega pa ni slišala nobena priča. Priče pa tudi niso imele vzroka, da bi po krivem prisegle in spravile na ta način moža v zapor.

Tekom razprave se je tudi reklo, da je bil obtoženec nekoliko vinjen. Če bi bilo to res, bi se on gotovo potegnil, da je bil res pijan, ker bi vedel, da mu bo tudi ta okolščina zmanjšala kazen. O pijanosti pa ni ves čas niti zinil besedice in tako smo na jasnem, da je moral biti trezen in je izvršil dejanje pri pravi zavesti. To njegovo dejanje je torej kaznljivo od 1 do 5 let ječe.

Na koncu svojega govora je državni pravnik zahteval, naj se Devideja kaznuje.

Govor branitelja Robba.

Devidejev zagovornik odv. Robba je govoril takole: Leta 1920, ko še niso bile razmere popolnoma urejene, je zašel ta moj varovanec v ono gostilno, v kateri so se zbirali navdušeni elementi, in je tam vrgel po kratkem prerekanju Kozlerju kozarec v glavo. Stvar ni huda. Če bi ga zadel v lice, bi se vsa stvar končala na civilnem sodišču, tako pa, ker ga je zadel malo višje, je prišel pred poroto. Kozler je težak in mislim, da nima dober vid pri tem glavne vloge. Ko bi bil fotograf ali kaj sličnega, bi se vid že moral upoštevati. Na vsak način pa opravlja Kozler svoj poklic ravnotako kot ga je opravljal preje, ko je bil še zdrav.

Priče so izpovedale, da niso slišale, da bi Kozler govoril o politiki. Gospodje porotniki, vse priče so ene stranke. Zato ni čuda, da so vse enako govorile kakor da bi bile zmenjene ter šle s tem Kozlerju na roko. Na vsak način je logično, da pripadnik ene stranke gleda na vse načine, kje bi škodoval nasprotniku...

Jaz sem prepričan, da je bilo tako, kakor je povedal obtoženec: da je vrgel Kozlerju kozarec, ker je žalil Italijane. Potemtakem se je potegoval za svoj narod in se ga lahko oprosti, ker je bila proglašena amnestija za take slučaje. Devide je jetičen, doma ima ženo in štiri otročiče, ki ga željno pričakujejo... Ne v ječo z njim, ker bo okužil tudi druge nesrečneže.

Tako je končal zagovornik svoj govor.

Obtoženec oproščen.

Ob 11. uri je predsednik odredil izpraznitev galerije. Čez pol ure je bil občinstvu vstop zopet dovoljen. Tedaj je predsednik prečital razsodbo s katero je bil Devide oproščen, ker so porotniki potrdili, da je izvršil dejanje iz političnih ozirov.

Devide se je zahvalil porotnikom in braniteliu ter zapustil sodišče.

* * *

Danes se bo vršila razprava proti Marjanu Ražemu, Josipu Mosettigu, Jakobu Meula, Alojziju Madeotu, Albertu Schwiegelu, Pasqualu Covacichu in Guidonu Kletschka. Vsi ti se bodo zagovarjali radi izsiljevanj. Proces je v zvezi s procesom Braico.

SPORT

Izid nedeljskih tekem. Ob priliki poseta S. K. «Olymp» ter O. K. «Sloga» iz Opatije so se vršile sledeče tekme:

Zjutraj ob 10. se je vršila na igrišču ob cesti Opčine-Prosek nogometna tekma med S. K. «Olymp» ter reprezentanco ZMD, in sicer MDP-Opčine ter Športno-izobraževalni krožek pri Sv. M. M., katera je izpadla 3 : 1 v prid S. K. «Olymp».

Popoldne ob 14. se je vršila na igrišču C. S. «Ponziana» házenaška tekma med moškima četama S. K. «Olymp» ter MDP-Sv. Jakob, katere izid je bil 6 : 1 v prid prvemu; ob 15. je pričela tekma med ženskima četama goriimenovanih društev, katere izid je bil 8 : 0 istotako v prid močni četi S. K. «Olymp».

Podrobno poročilo v nedeljski Edinosti.

Prijateljska tekma med «Jadranom» in «Zarjo». Nedeljska nogometna tekma med S. K. «Jadran» iz Herpelj-Kozina in M. D. «Zarja» Rojan je izpadla z 3 : 1 v prid S. K. «Jadran».

Vesti z Goriškega

Zasedanje kraljeve komisije v Vidmu. V četrtek popoldne se je po dolgem času zopet enkrat zbrala kraljeva komisija za izredno upravo furlanske pokrajine. Ker je dosedanji predsednik komisije, videmski podprefekt cav. dr. Lops bil premeščen iz Vidma v Reggio Emilia, je prevzel vsled kraljevega imenovanja predsedstvo v komisiji dosedanji njen član on. Gino di Caporiacco, medtem ko je na njegovo mesto stopil politični tajnik furlanske fašistovske zveze cav. De Carli.

Novi predsednik je otvoril sejo z nekakim programnim govorom, v katerem je tudi toplo ppozdravil novega člana komisije, cav. De Carli-ja. Za njim je povzel besedo odv. on. Pisenti, ki je s svoje strani zopet častital on. Gino di Caporiacco in cav. De Carli-ju k njunemu imenovanju. Nato je komisija razpravljala o raznih vprašanjih pokrajine, od katerih pa prihajajo za nas Goričane v poštev in nas zanimajo samo sledeča:

Komisija je odobrila prekrstitev Santa Lucia di Tolmino v Santa Lucia d'Isonzo. Za nas Slovence je bila, je in ostane Sv. Lucija ob Soči, kakor smo jo vedno navzlic raznim krstom imenovali.

Nadalje je komisija sklenila, da bodi mesto prejšnjega predsednika delegat-komisar pokrajinske uprave v kuratoriju goriškega hipotečnega zavoda novi predsednik komisije on. Gino di Caporiacco.

Prof. Attilio Venezia bo zastopal pokrajino v izvrševalnem odboru društva za tujski promet v Julijski Benečiji.

Diego de Finetti bo zastopal pokrajino v upravnem odboru goriškega kemičnega preizkuševališča.

Končno je komisija razpravljala o raznovrstnih zadevah, tičočih se redne uprave pokrajine, med temi tudi o goriškem hipotečnem zavodu.

Sklepi pokrajinskega upravnega odbora. Pokrajinski upravni odbor v Vidmu je na svoji seji dne 16. septembra t. l. sprejel sledeče sklepe, tičoče se naših občin:

Odobril je pristop občin Erzelj, Goče, Bilje ,Št. Peter, Skrilje, Sovodnje, Kred in Grgar k pokrajinskemu protijetičnemu konsorciju; odobril je pravilnik občine Kanal o obrtnem davku; rešil je ugodno prošnjo občine Ozeljan za dovoljenje dviga hranilnih vlog na goriškem «Montu»; odobren je bil od občine Bilje predloženi davek na napise; odobren je bil pravilnik občine Ročinj o davku na pse; odobren je bil pravilnik občine Černiče o pristojbini za obrtna dovoljenja; odobren je bil pravilnik občine Komen o davku na živino, pravilnik občine Sovodnje o davku na pse, pravilnik občine Vrabče o davku na živino, pravilnik občine Rihemberk o družinskem davku, o davku na vozila, na služinčad, na napise in za obrtna dovoljenja; odobren je bil prispevek občin Sedlo in Kobarid za kmetijsko potovalno šolo, istotako tudi prispevek občine Kred; odobren je bil pravilnik občine Sovodnje o davku na živino, pravilnik občine Dreženca o pristojbini za občinska zemljišča; odobren je bil stavbeni red občine Miren; končno je bil tudi odobren prispevek občine Kobarid društvu «pro Montibus».

Poročilo o delovanju «Zelenega križa» v letošnjem letu. Od 1. januarja do 31. augusta t. l. je izvršil goriški «Zeleni križ» 734 prevozov, od katerih 150 proti plačilu, 525 brezplačno in 59 na račun bolniške blagajne. Prepeljal je 45 umobolnih, 475 ponesrečencev in 214 bolnikov, skupno tedaj tudi 734 oseb.

Tekom letošnjega leta je «Zeleni križ» nudil v svoji centrali in v sedežih podružnic prvo zdravniško pomoč v 1219 slučajih, pri raznih nezgodah je posredoval v 475 slučajih, pri športnih nezgodah v 139 slučajih in pri nezgodah v raznih javnih podjetjih v 80 slučajih; posredoval je potemtakem s prvo zdravniško pomočjo v 1913 slučajih .... podpirajo tudi goriški Slovenci.

Gorenje poročilo govori samo ob sebi dovolj jasno, kako koristen zavod je goriški «Zeleni križ». Ker je to dobrodelna ustanova, ki ne pozna nikake razlike med Italijani in Slovenci, in ker v zelo mnogih slučajih pomaga tudi našemu ljudstvu, bi želeli, da se vsestransko zanimajo zanj in ga vsestransko .....

Dornberg (Prireditev). V nedeljo, dne 28. t. priredi tukajšnja «Čitalnica» veselico. Na sporedu je več pevskih točk in Jalenova drama «Dom», ki ni še bila igrana na Goriškem. Čitalničarji so prepričani, da jih bo narod — kakor vselej — z veliko udeležbo podpiral v njihovem društvenem delovanju.

DAROVI

— Za svetoivansko podružnico «Šol. druš.» so darovali: Veledarežljiva Dvojica Gradišar 50 L; tovariši(ce) in prijatelji g. učit. Ribičiča pri njegovem poslovilnem večeru 20 L; g. Kante Ivan 5 L, ker je za 16 ur dela pri S. D. A. preveč zaslužil g. Jože Štrajn: ker se ni mogel vdeležiti veselice 5 L; brat iz Sarajeva potom g. Zadnika ml. 120 Din. Spominjajoč se veselice Šol. društva pri sv. Ivanu so darovali (goriimenovani podružnici: Dr. Vadnal 20 L, Rupena 10 L; Žan Premru 10 L, Bole 10 L, Hočevar 10 L, Milkarič 10 L, Seraduru 5 L in Iv. Posega 2 L. K tej svoti je dodala gdč. Čok Amalija 10 L; skupno 167 L in 120 Din. — Srčna hvala vsem, posebno vrlim Postojnčanom, ki so nas tako prijetno iznenadili! — Ivan Uršič 5 L, Jos. Š. ker se ni mogel udeležiti veselice 5 L. Bog plati!

Cene na trgu Cavour

dne 23. t. m.

(Oddaja na debelo)

Vrsta sočivja ozir. sadja	za 100 kg:
Česen L	360
rdeča pesa . . . . . „	40
korenje . . . . . „	30— 40
glavato zelje . . . . . „	180
karfijol . . . . . „	120
čebula . . . . . „	30— 65
fižol v strokah . . . . . „	60—120
fižol . . . . . „	50—120
fige . . . . . „	30— 40
salata . . . . . „	60—200
limone . . . . . „	10,80 15
melancane . . . . . „	30— 40
jabolka . . . . . „	50—200
orehi . . . . . „	150—185
paprika . . . . . „	60—160
krompir . . . . . „	35— 50
hruške . . . . . „	70—200
breskve . . . . . „	180—350
grah . . . . . „	180—250
paradižniki . . . . . „	20— 40
me'one . . . . . „	50—70
češplje . . . . . „	115—125
radič . . . . . „	40—280
špinača . . . . . „	70—120
grozdje . . . . . „	90—200
buče . . . . . „	60—130
repa . . . . . „	40

LISTNICA UREDNIŠTVA.

V uredništvu naj se zglasijo jutri ob 11 predpoldne sledeči gg.: Plesničar Ivan, Gustinčič Pavel, Kjuder Viktor in Verč Marcel.

Borzna poročila.

ogrske krone	0.0290	0.0310
avstrijske krone	0.0320	0.0330
češkoslovaške krone	68.20	68.70
dinarji	31.80	32.10
leji	11.25	11.75
marke	—.—	—.—
dolarji	22.75	22.90
francoski franki	120.50	121.—
švicarski franki	431.—	433.—
angleški funti papirnati	101.75	101.95
Benečijske (vojnoškodninske) obveznice		83.—

Olga Zavadlal
Karol Kosovel
poročena
Klanec 24. septembra 1924 Zagrajec
583

Mali oglasi

se računajo po 20 stot. beseda. — Najmanjša pristojbina L 2.—. Debele črke 40 stotink beseda. — Najmanjša pristojbina L 4.— Kdor išče službo, plača polovično ceno.

SPREJME SE pošten in dobro izvežban brivski pomočnik. J. Šinkovec brivec Idrija. 1168

SLUŽKINJA, zmožna vseh hišnih del, išče službo pri slovenski družini ali pri samostojnem gospodu. Salita di Gretta 10/I 1195

POROČNA SOBA, moderna, predvojno delo, vzmeti, prodam. Via Gatteri 23/I, Colautti. 1202

POSESTVO na Kneži (Baška dolina se proda radi selitve. Obstoji iz 2 hiš sredi vasi, pripravni za vsako obrt, njiv, travnikov in dveh gozdov. Proda se vse skupaj ali pa posamezno in sicer do 29. septembra. Pojasnila daje kovač Kogoj v Klavžah št. 82 pošta Podmelec (Piedimelze) 1196

SLUŽKINJA, za vsa domača dela, se išče. Janovitz, via Piccolomini št. 4/I. 1197

MANUFAKTURNA trgovina v Nabrežini se odda za 2500.—, vključene klopi, police in izložbena okna; pripravna za vsako obrt. Pojasnila daje lastnik Vodopivec. 1198

MALO STANOVANJE, ne preoddaljeno mestu, išče se proti odškodnini. Ponudbe pod «Odškodnina». 1201

PRAŠIČKI, 7 mesecev stari se prodajo. Naslov: Sv. M. Magd., okraj Campanelle 702. 1200

BABICA, diplomirana, sprejema dnevno. Govori slovensko. Stroga tajnost. Via Bosco 10/I, desno. 1199

IDRIJA. V hotelu Didič razstava — prodaja ženskih klobukov zadnje novosti in kožuhovin. Od 23 do 27 septembra. 1194

KRONE Lit. 1.92, goldinarji 5.15. Večje množine po ugodnih cenah. Via Pondares 6-I. 20

80 q REFOŠKA in drugega grozdja je na prodaj v Škofijah. Pojasnila daje trgovina Andrej Valentič. 1195

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Zdravnik na razpolago. Dobra postrežba. Govori slovensko. Tajnost zajamčena. Slavec. Via Giulia 29. 968

JODOPARILLINA

Zobozdravnik
dr. Lojz Kraigher
specialist za bolezni v ustih in na zobeh
sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila
v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria 20
od 9-12 in od 3-5. 27)

PLUGI v vsaki velikosti - - - -
STISKALNICE in trebilnice za grozdje
MLINI za jabolka - - - - - -
in vse druge poljske stroje dobavljata
Ing. Righi & Vidovich
Trst, via Sanità 8 (vogal Via Porporella)

Zlato, srebro, krone, platin, zobovje
kupuje
Zlatarna Albert Povh
Trst, Via Mazzini 46 (25)

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša predraga soproga oz. mama

Kristina Kosmač roj. Čefuta

po kratki in mučni bolezni v naročju svojih dragih, v starosti 42. let, včeraj mirno v Gospodu preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil danes, v sredo, 24, t. m., ob 16. uri, iz hiše žalosti v Borštu, na domače pokopališče.

V BORŠTU, dne 23. septembra 1924.

(35/43) Rodbini **Kosmač-Čefuta.**

Pogrebno podjetje „Nuova Impresa", Corso V. E. III št. 47.

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1905.

Delniška glavnica Lit. 15.000.000.— popolnoma vplačana.
Glavni sedež: TRST, Via S. Nicolò 9 (Lastna palača).
Podružnice: ABBAZIA — FIUME — MILANO — ZARA.

Eskomptira trgovske menice. Daje predujme na blago, vrednostne papirje.

Jamči italijanske kredite v Jugoslaviji in jugoslovenske kredite v Italiji ter eskomptira tozadevne akcepte.

Otvarja akreditive za nakup blaga. Inkasira menice in račune. Kupuje in prodaja dinarje in druge valute. Izvršuje nakazila v dinarjih na vseh trgih Jugoslavije.

Sprejema vloge v Lirah in Dinarjih ter jih obrestuje najbolje po dogovoru. — Sprejema vloge na vložne knjižice ter jih obrestuje po 4 % netto.

PODLISTEK

W. Collins:

BREZ IMENA (128)

Roman.

O zajtrku je prinesel neki sel iz Sea-View-Cottage listek na kapitana Wraggeja ter čakal odgovor. Kapitan je odprl listič in bral sledeče:

«Cenjeni gospod!

Gospod Noel Vanstone želi, da Vam pišem in predlagam, da bi izrabili lepi dan za izlet, v neki kraj ob obali, ki se imenuje Dunwich. Vpraša Vas, če ste zato, da najme na skupne stroške voz in če ste pripravljeni udeležiti se z gospico Bygrave izleta? Meni je milostno dovolil, da se smem tudi udeležiti izleta in če ne zamerite, si dovoljujem dostaviti, da bi me zelo veselilo, kakor mojega gospoda, če se nam pridružite s svojo gospico nečakinjo. Predlagam, da se odpeljemo iz Alaborough-a točno ob enajstih.

Dovolite, da se imenujem Vaša najudanejša služabnica Virginja Lecount».

«Od koga je pismo?» je vprašala Magdalena, ki je opazila, da se je kapitanovo obličje izpremenilo med čitanjem. «Kaj hočejo od nas v Sea-Wiew-Cottage?»

«Oprostite,» je odgovoril resno, «to zahteva nekoliko premisleka. Dovolite mi eno ali dve minuti časa, da preudarim stvar».

Šel je nekolikokrat po sobi gori in doli, sedel nato k mizi, pomežiknil z rujavim očesom ter pisal odgovor, govoreč sam pri sebi: «Tudi jaz nisem od včeraj, madama!»

«Ali boste govorili sedaj?» ga je vprašala Magdalena, ko je sluga odšel. «Kaj stoji v pismu kaj ste odgovorili?»

Kapitan ji je podal pismo in mirno odgovoril: «Sprejel sem povabilo.»

Magdalena je prebrala pismo.

«Včeraj prikrito sovraštvo», je rekla nato, «in danes odkrito prijateljstvo — kaj naj to pomeni?»

«Da je Lecont bolj prekanjena, nego sem mislil. Na sledi vam je.»

«Nemogoče!» je vzkliknila Magdalena. «V tem trenotku popolnoma nemogoče!»

«Ne morem vam povedati, kako vam je prišla na sled», je nadaljeval kapitan ravnodušno. «Morda je čula vaš glas bolje, kakor smo mislili. Ali pa smo ji bili sploh sumljivi in bogvekaj jo je spomnilo na obisk v Vauxhali Walk. Vsekakor je gotovo, da vas je prepoznala in se hoče prepričati o resničnosti svojega odkritja s kakšnimi kočljivimi vprašanji sredi prijateljskega razgovora. Gospa Lecount je prvi spletkar v ženskem krilu, s katerim imam opraviti. Ves svet je gledišče, drago dete, in prvi prizor na našem majhnem odru je ravnokar končal»

S temi besedami je povlekel svojega Joyceja iz žepa, odprl knjigo kot v slovo ter jo zopet zaprl.

«S tabo sva končala, prijatelj!» je rekel ter vtaknil previdno ključ v žep. «To je indijanska poljudnost! Včeraj mi je bil moj Yojce dragocen, danes mi ni nič več».

«Jaz vas ne razumem,» je rekla Magdalena in ga napeto opazovala; «ali me hočete zapustiti?»